
Notiser

MEDISINSK NYTT

TRINE B. HAUGEN

Email: trine.b.haugen@hf.hio.no

Tidsskriftet

ÅSLAUG HELLAND

Email: aslaug.helland@gmail.com

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no

Tidsskriftet

ODA RISKA

Email: oda.riska@legeforeningen.no

Tidsskriftet

Tverrfaglig omsorg en fordel ved akutt urinretensjon

Akutt urinretensjon hos eldre menn er et tegn på prostatahyperplasi, men kan også ha sammenheng med annen sykdom. Nå har engelske forskere undersøkt dødeligheten hos menn som blir lagt inn i sykehus med akutt urinretensjon (BMJ 2007; 335: 1199 – 202). De undersøkte også effekten av komorbiditet på dødeligheten hos disse pasientene.

Databasen over sykehusinnleggelser ble koblet med den nasjonale dødelighetsdatabasen. Studien omfattet 176 000 menn over 45 år innlagt med førstegangs akutt urinretensjon. Dødeligheten økte sterkt med alder og komorbiditet. Annen sykdom var for en stor del hjerte- og karsykdom og diabetes. Rask tverrfaglig utredning for å identifisere komorbiditet kan derfor være viktig for pasienter med akutt urinretensjon.

DDT-eksponering gir økt risiko for brystkreft

DDT var tidligere brukt som insektmiddel, men er nå forbudt. Nye forskningsfunn tyder på at eksponering for DDT hos unge kvinner kan medføre økt risiko for utvikling av brystkreft senere i livet (Environ Health Perspect 2007; 115: 1406 – 14).

Forskningsgruppen utførte en prospektiv pasient-kontroll-studie der de benyttet blodprøver samlet inn fra unge kvinner i perioden 1959-67. De undersøkte nivået av DDT-metabolitter i serum. Studien omfattet 129 kvinner som hadde utviklet brystkreft og 129 kontrollkvinner.

Forskningsresultatene tyder på at kvinner eksponert for DDT før fylte 14 år hadde økt risiko for utvikling av brystkreft.

Lovende resultater med transportabel dialysemaskin

Hyppigere og lengre dialyser gir bedret overlevelse og høyere livskvalitet for pasienter med kronisk nyresykdom. En transportabel hemodialysemaskin vil muliggjøre dette, ved at pasienten kan utføre dialysen selv.

En pilotstudie med åtte pasienter med terminal nyresvikt viser lovende resultater for sikkerhet og effektivitet av en ny transportabel dialysemaskin (Lancet 2007; 370: 2005 – 10). Pasientene var fornøyd med behandlingen, og det var mulig å sove under dialysen. Hos tre av pasientene oppsto det komplikasjoner, men disse lot seg greit håndtere.

Røyking forbundet med type 2-diabetes

En systematisk oversikt og metaanalyse konkluderer med at det finnes en sammenheng mellom røyking og type 2-diabetes (JAMA 2007; 298: 2654 – 64).

Risikoen for diabetes var høyere for storrøykere (≥ 20 sigaretter/dag, RR 1,61) enn for dem som røykte under 20 sigaretter per dag (RR 1,29). Og risikoen var lavere hos tidligere røykere enn hos aktive røykere. I fremtidige studier bør man undersøke om denne forbindelsen er kausal og hvilke mekanismer som ligger bak.

Risiko for lungeemboli etter avsluttet behandling

I en prospektiv studie der man fulgte opp 2 000 pasienter i gjennomsnittlig 4,5 år etter avsluttet antikoagulasjonsbehandling for første venetrombose, var den årlige risikoen for lungeemboli 0,43 hendelser per 100 pasientår (Ann Intern Med 2007; 147: 766 – 74).

Den absolutte risikoen for død både med fortsatt eller avsluttet behandling var liten, og andre individuelle faktorer bør derfor tas i betraktning for å bestemme om behandlingen skal fortsettes eller ikke.

Symptomer ved akutt koronarsyndrom hos kvinner

Ved akutt koronarsyndrom er det å rapportere brystmerter eller ubehag mindre sannsynlig for kvinner enn for menn.

Det er konklusjonen i en oversiktsartikkel som omhandler symptompresentasjonen ved akutt koronarsyndrom hos kvinner sammenliknet med menn (Arch Intern Med 2007; 167: 2405 – 13). Men forskjellene i symptompresentasjon kjønnene imellom er ikke store nok til å anbefale kjønnsspesifikke informasjonskampanjer. I videre forskning bør man systematisk undersøke kjønnsforskjeller i symptomer hos pasienter med akutt koronarsyndrom.

Økt blodtrykk assosiert med risiko for kognitiv svekkelse

Høyt blodtrykk er assosiert med en høyere risiko for mild kognitiv svekkelse. Det er konklusjonen i en prospektiv studie (Arch Neurol 2007; 64: 1734 – 40).

I tidligere studier har det vært motstridende resultater angående en eventuell forbindelse mellom økt blodtrykk og Alzheimers sykdom.

Sammenhengen ser ut til å være sterk ved ikke-amnestisk svekkelse hos eldre. Disse resultatene tyder på at forebygging og behandling av økt blodtrykk kan ha betydning for å minske risikoen for kognitiv svekkelse.

Bedret bevegelse etter slag

Ved å begrense bruken av den minst påvirkede armen hos slagpasienter ble bevegelsen i den paretiske armen betydelig bedret.

Det er konklusjonen i en randomisert studie med 222 slagpasienter med milde til moderate symptomer (Lancet Neurol 2008; 7: 33–40). Pasientene fikk enten vanlig behandling eller trening med begrenset bruk av frisk side (CIMT), der bruken av den minst påvirkede armen ble begrenset i flere timer hver ukedag i to uker. Bevegelse og livskvalitet var fortsatt betydelig bedre hos dem som trente med begrenset bruk av frisk side enn i kontrollgruppen to år etter behandlingen.

Preoperativ strålebehandling gir redusert risiko for residiv ved cancer recti

Preoperativ korttids stråleterapi halverer risikoen for lokalt residiv av rectumcancer fem år etter operasjonen, men øker ikke overlevelsesraten (Ann Surg 2007; 246: 693–701).

Studien omfattet nær 1 900 pasienter med resektabel rectumcancer. De ble randomisert til enten preoperativ strålebehandling etterfulgt av total mesorektal eksisjon eller kun operasjon. Ingen fikk kjemoterapi. Det primære effektmålet var raten av lokale residiver. Hos dem som fikk utført radikal reseksjon var risikoen for lokalt residiv etter fem år 5,6% i stråleterapigruppen, mot 10,9% i kontrollgruppen. Det var imidlertid ingen forskjell i overlevelse etter fem år (64%).

Hyppigheten av alvorlige senbivirkninger som fekal inkontinens, seksuell dysfunksjon og vannlatingsplager er betydelig større end tidligere antatt. I Danmark er man derfor nå gått over til å anbefale kjemoradioterapi, som har samme effekt på lokale residiver og gir færre bivirkninger (Ugeskr Læger 2007; 169: 4424).

Publisert: 31. januar 2008. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 10. juli 2026.